

[Mose Hansen.]

ikke alene for den del, der er beskæftiget i dansk landbrugs forenings-, indkøbs- og produktionsvirksomheder, men også for det øvrige samfund, der er stærkt afhængig af den danske landbrugsproduktion og -eksport.

Landbruget har i de senere år som bekendt været henvist til at søge støtte for at opretholde produktionen. Denne støtte blev givet, fordi det fra samfundets side blev erkendt for nødvendigt for at opretholde beskæftigelse og produktion og dermed vor produktionsandel ved en eventuel indtræden i fællesmarkedet. Vi står nu over for en kortere eller længere periode, i hvilken vi ikke kan forvente medlemskab i de seks. Samfundet må da være interesseret i at skabe sådanne betingelser, at landbrugets produktion og afsætning kan foregå uden alt for store afbræk, og samfundet må stadig være interesseret i, at vi opretholder en så stor eksport til fællesmarkedslandene som muligt.

De vanskeligheder, der er opstået ved afbrydelse af markedsforhandlingerne, kan det likviditetsmæssigt svage landbrug ikke bære alene. Derfor må der findes en udvej for, at samfundet i fællesskab kan stå sammen om en løsning af de vanskeligheder, der har ramt landbruget og samfundet.

Ved anden behandling af landbrugslovene i det høje ting gav jeg udtryk for, at landbruget måtte have en øjeblikkelig hjælp, men ikke i form af urationelle tilskud. Derudover burde der tilrettelægges en økonomisk politik her i landet, der gik ud på at indpasse landbruget i denne, så det ikke i fremtiden skulle være henvist til tilskud, men som et frit erhverv kunne klare sig selv.

En del af de forhold, som jeg og mit parti mener fører til, at landbruget i fremtiden kan klare sig uden tilskud, er de samme, som det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen har nævnt i sin fremsættelse.

Jeg skal ikke igen fremdrage vore synspunkter, som jeg udførligt redegjorde for ved anden behandling af landbrugslovsforslagene, men det, det ærede medlem hr. Carl Petersen nævnte om, at brødkornspriserne måtte være gode nok, når der var så mange, der ville dyrke brødkorn, hænger jo sammen med forskellige forhold, først og fremmest med, at foderkornsprisen er væsentligt lavere end brødkorns-

prisen, men dernæst at landmændene for brødkornet er sikret en pris, og når landbruget er i den likviditetsmæssigt svage stilling, som det er, er det klart, at landbruget vil dyrke så meget brødkorn som muligt for at få penge hjem lige efter høsten.

Jeg vil på mit partis vegne gerne give tilslutning til, at der af folketinget nedsættes et udvalg, som kan tage landbrugets forhold op til undersøgelse og eventuelt komme med en indstilling til folketinget om, hvad der bør gøres i den aktuelle situation, og dermed skabe de grundsynspunkter, som landbruget i fremtiden kan disponere efter.

Til slut vil jeg gerne sige, at så vidt jeg har forstået af de avisreferater, der foreligger fra Industrirådets jubilæum, har en af talerne, departementschef Erik Ib Schmidt, været inde på landbrugets betydning i samfundshusholdningen. Departementschefen peger i denne forbindelse på, at landbrugets eksport er stagnerende, og at de kommende år sandsynligvis ikke vil vise fremgang. Jeg kan fuldt ud give departementschefen ret i disse synspunkter. Det er min overbevisning, at som forholdene økonomisk, socialt og produktionsmæssigt har udviklet sig for landbruget, kan man forvente det værste i den retning.

Departementschefen er derefter inde på, at landbruget i den aktuelle situation bør industrialiseres, og at der bør finde en ændring sted i jordstrukturen og jordfordelingen. Her er jeg også helt enig med departementschefen, men jeg vil gerne tilføje, at de nævnte ændringer med hensyn til industrialiseringen, jordstrukturen og jordfordelingen ikke alene løser landbrugets problemer, for når de skal gennemføres, vil der i fremtiden kræves så store kapitaltilførsler eller forhøjede landbrugspriser, at ikke mange — ej heller departementschefen tror jeg — gør sig tanker om, hvilke beløb der skal til. Landbruget har jo gennem de senere år ikke formået at følge med i investeringerne i nye og rationelle produktionsanlæg; at gøre det vil som nævnt kræve uhyre summer, samtidig med at de værdier, der i dag figurerer på papiret, totalt må afskrives. Jeg tænker her på de mange urationelle og gamle byg-